

Biogramy osób odznaczonych Krzyżem Wolności i Solidarności w Kielcach

18 października 2019 r., które wyraziły zgodę na publikację danych na stronie IPN:

- 1. Bogusław Chlewicki** był aktywnym działaczem NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych w gm. Bieliny. Internowany w okresie od 10.01.82 do 10.07.82 r. Od 13 do 22 czerwca 1982 r. uczestniczył w zbiorowej głodówce w ośrodku odosobnienia w Kielcach. W latach 1982-1989 organizował akcje solidarnościowe i protestacyjne m.in. namawiał rolników do bojkotu ważnych wydarzeń i świąt państwowych, niepłacenia podatków i wstrzymania się ze sprzedażą „artykułów produkcji rolniczej”. Rozpowszechniał w swoim środowisku ulotki i literaturę bezdebitową. Działał w Ogólnopolskim Komitecie Oporu Rolników „Solidarność”. W 1989 r. powołany do starachowickiej komisji obwodowej.
- 2. Stefan Chojnacki** był aktywnym działaczem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Fabryce Łożysk Tocznych „Iskra” w Kielcach. Organizator akcji strajkowych oraz członek komitetu strajkowego. Internowany i osadzony w Ośrodku Odosobnienia w Kielcach w okresie od dnia 13 grudnia 1981 roku do dnia 13 marca 1982 roku.
- 3. Marcei Czarnecki** po wprowadzeniu stanu wojennego kontynuował działalność w zawieszonym związku NSZZ „Solidarność” tj. w okresie od 13 do 15 grudnia 1981 r. wspólnie z innymi działaczami zorganizował strajk w Hucie im. Marcelego Nowotki w Ostrowcu Świętokrzyskim. Został oskarżony o popełnienie przestępstwa z art. 46 ust. 1 i 2 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym w związku z art. 10 § 2 k.k. Osadzony w więzieniu od dnia 17.12.1981 r. do 05.05.1983 r. Wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Kielcach z dnia 15 stycznia 1982 r. skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz utratę praw publicznych na okres 2 lat. Dodatkowo obciążony kosztami postępowania sądowego. Sąd Najwyższy Izba Karna wyrokiem z dnia 4 maja 1982 r. zmienił zaskarżony wyrok i skazał Marcelego Czarneckiego na karę 3 lat pozbawienia wolności oraz utratę praw publicznych na okres 2 lat. Dodatkowo Sąd obciążył oskarżonego kosztami postępowania rewizyjnego w wysokości 8400 zł.
- 4. Stefan Dziwosz** był aktywnym działaczem NSZZ „Solidarność”, przewodniczącym Komisji Zakładowej „Solidarność” w przedsiębiorstwie „Budopol”. Kolporter nielegalnych ulotek i plakatów w miejscu pracy. Organizator akcji protestacyjnych w miejscu pracy. W okresie od 12.12.1981 roku do 27.03.1982 r. internowany.
- 5. Marek Eberhardt** był przewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Zakładach Urządzeń Chemicznych i Armatury Przemysłowej „Chemar” w Kielcach. Był inicjatorem i przywódcą akcji strajkowych w Zakładach „Chemar” w 1980 r. Od lipca 1981 r. był członkiem Zarządu Regionu Świętokrzyskiego. Od 13.12.1981 r. do 02.07.1982 r. został internowany. W okresie od 13-22.06.1982 r. uczestniczył w zbiorowej głodówce w kieleckim ośrodku odosobnienia. Z uwagi na prowadzoną działalność związkową Marek Eberhardt został objęty zastrzeżeniem wyjazdów do „wszystkich krajów świata” w okresie od 13.03.1984 r. do 13.03.1986 r. Działał w Biskupim Komitecie Pomocy Potrzebującym, do zadań którego należało

udzielanie pomocy rodzinom internowanych oraz osobom zwalnianym z ośrodków odosobnienia. Poza dystrybucją darów prowadzono także kolportaż wydawnictw bezdebitowych, głównie „Biuletynu Informacyjnego Solidarności”.

6. **Robert Figarski** działał w strukturach związku NSZZ „Solidarność” w okresie od 1981 do 1989 roku. W tym okresie kolportował nielegalne wydawnictwa oraz brał udział w akcjach ulotkowych. Uczestniczył w Mszach Św. za Ojczyznę oraz w Pielgrzymkach Ludzi Pracy. Brał udział w zebraniach opozycji antykomunistycznej organizowanych przy Kościele Matki Boskiej Ostrobramskiej w Skarżysko-Kamienna. Był członkiem Tymczasowej Komisji Zakładowej „Solidarność” oraz założycielem grupy „Miejska Komisja Wykonawcza” NSZZ „Solidarność” w Skarżysko - Kamienna.
7. **Jolanta Górecka** w okresie od 1982 do 1986 roku zajmowała się powielaniem i rozpowszechnianiem nielegalnych ulotek, które przywoziła do Ostrowca m.in. z Kielc. W mieszkaniu Jolanty Góreckiej odbywały się spotkania osób zaangażowanych w działalność opozycyjną. Współorganizowała Msze Św. za Ojczyznę oraz uczestniczyła w uroczystościach patriotycznych.
8. **Krzysztof Grabowiec** po wprowadzeniu stanu wojennego był uczestnikiem strajku hutników w Hucie im. M. Nowotki w Ostrowcu Świętokrzyskim. Od 1981 do 1989 r. współpracował z działaczami opozycji antykomunistycznej w Ostrowcu Świętokrzyskim. Drukował kalendarze, ulotki oraz wykonywał przypinki. Zajmował się kolportażem prasy podziemnej „Reduty”, „Most”, „KOS” i „Solidarność”. Uczestniczył w pielgrzymkach Ludzi Pracy do Częstochowy oraz Mszach Św. za Ojczyznę w kościele pod wezwaniem św. Michała w Ostrowcu Świętokrzyskim.
9. **Waldemar Gumuła** po wprowadzeniu stanu wojennego do 1989 r. prowadził działalność w ramach zawieszonego związku NSZZ „Solidarność”. Dnia 13 grudnia 1981 r. wspólnie z działaczami zawieszonego związku NSZZ „Solidarność” zorganizował strajk okupacyjny na terenie Huty im. M. Nowotki w Ostrowcu Świętokrzyskim. Był członkiem komitetu strajkowego. Odpowiadał za zorganizowanie straży w zakładach. Uczestnicy strajku domagali się odwołania stanu wojennego, natychmiastowego zwolnienia internowanych oraz zagwarantowania uczestnikom strajku osobistego bezpieczeństwa. Po zakończeniu strajku Waldemar Gumuła zajmował się kolportażem nielegalnych wydawnictw i ulotek na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego. Uczestniczył w Mszach Św. za Ojczyznę w kościele pod wezwaniem św. Michała w Ostrowcu Świętokrzyskim.
10. **Jerzy Jabłoński** od jesieni 1980 r. był działaczem NSZZ „Solidarność” w Hucie im. M. Nowotki w Ostrowcu Świętokrzyskim, członkiem Zarządu Regionu oraz wiceprzewodniczącym Delegatury Zarządu Regionu w Ostrowcu Świętokrzyskim. Redagował pisma niezależne w Ostrowcu Świętokrzyskim m.in. „Informacje Tygodnia” i „Biuletyn Informacyjny”. W dniach od 13 do 15 grudnia 1981 r. uczestniczył w strajku w Zakładzie Metalurgicznym Huty im. M. Nowotki w Ostrowcu Świętokrzyskim. 17 grudnia 1981 r. został aresztowany. Dnia 15 stycznia 1982 r. skazany przez Sąd Wojewódzki w Kielcach na karę 3 lat pozbawienia wolności. Osadzony w Zakładzie Karnym w Hrubieszowie, skąd został zwolniony w sierpniu 1982 r. Od 1983 r. działacz podziemnych struktur „Solidarności”, redaktor i kolporter niezależnych wydawnictw. Współorganizator Mszy za Ojczyznę w parafii św. Michała Archaniola w Ostrowcu Świętokrzyskim.

- 11. Marianna Janek** prowadziła działalność w zawieszonym związku NSZZ „Solidarność” w okresie od 1982 do 1986 roku. Była członkiem Tymczasowej Komisji Organizacyjnej NSZZ „Solidarność” w FSS „Polmo-SHL” w Kielcach. Zajmowała się kolportażem nielegalnych wydawnictw „KOS”.
- 12. Waldemar Kluk** w okresie od stycznia 1982 r. do kwietnia 1983 r. sporządzał, przechowywał i rozpowszechniał nielegalne wydawnictwa NSZZ „Solidarność-Kolejarz” m.in. Biuletyn nr 1 na terenie Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego w Gliwicach. Dnia 2 maja 1983 r. został tymczasowo aresztowany na okres 3 miesięcy. W dniu 4 października 1983 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach umorzył sprawę w związku z amnestią.
- 13. Zdzisław Konieczny** był działaczem NSZZ „Solidarność” Stoczni Remontowej „Nauta” w Gdyni. Po wprowadzeniu stanu wojennego kontynuował działalność związkową w ramach zawieszonego związku NSZZ „Solidarność”, rozpowszechniając nielegalne materiały sygnowane przez „Solidarność” w miejscu pracy. W dniu 13.02.1982 r. został zatrzymany na dworcu PKP w Gdyni przez patrol Oddziału Wojskowej Służby Wewnętrznej w Gdyni - Oksywiu”, a 16.02.1982 r. tymczasowo aresztowany i osadzony w Areszcie Śledczym w Gdańsku. Oskarżony o popełnienie przestępstwa z art. 48 ust. 2 i 3 w zb. z art. 46 ust. 1 dekretu z dnia 12.12.1981 r. o stanie wojennym. Wyrokiem Sądu Marynarki Wojennej w Gdyni skazany na karę 3 lat pozbawienia wolności oraz 2 lat pozbawienia praw publicznych. Na mocy wyroku z dnia 03.04.1982 r. uniewinniony. Sąd Najwyższy – Izba Wojskowa w Warszawie w dniu 06.12.1982 r. oddalił rewizję nadzwyczajną na niekorzyść Zdzisława Koniecznego, a kosztami obciążył Skarb Państwa.
- 14. Andrzej Koziel** był członkiem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność w Hucie im. Marcelego Nowotki w Ostrowcu Świętokrzyskim”, przewodniczącym Komisji Wydziałowej na Wydziale Remontowo-Mechanicznym Huty. Współorganizował i uczestniczył w strajku okupacyjnym w Zakładzie Metalurgicznym Huty im. M. Nowotki w Ostrowcu Świętokrzyskim w dniach 13-15 grudnia 1981 roku. Należał do sekcji informacji, która przygotowała wiadomości. W czerwcu 1985 roku został zastępcą przewodniczącego Tymczasowej Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w ostrowieckiej hucie.
- 15. Wiesław Kwiatkowski** był jednym z założycieli i działaczem NSZZ „Solidarność” w Hucie im. Marcelego Nowotki w Ostrowcu Świętokrzyskim w okresie od 1981 do 1989 r., współzałożycielem Tymczasowego Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność” oraz wiceprzewodniczącym Komisji Zakładowej w miejscu pracy. Po wprowadzeniu stanu wojennego w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 r. wspólnie z grupą działaczy ostrowieckiej „Solidarności”, którzy uniknęli internowania, przedostał się na teren huty do tzw. starego zakładu. W dniach od 13 do 15 grudnia 1981 r. zorganizował i uczestniczył w strajku w Hucie im. M. Nowotki w Ostrowcu Świętokrzyskim. Stał na czele Komitetu Strajkowego. Od 1983 r. zaangażowany w działalność Tymczasowej Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”. Kolporter nielegalnej prasy m.in. „Tygodnik Mazowsze”, „Wola”, „Kos”.
- 16. Krzysztof Mikos** po wprowadzeniu stanu wojennego do 1989 r. prowadził działalność w ramach zawieszonego związku NSZZ „Solidarność”. Brał udział w uroczystościach patriotycznych oraz Mszach Św. za Ojczyznę. Uczestniczył w pogrzebie księdza Jerzego

Popiełuszki oraz w Mszach Św. za Ojczyznę w kościele na Żoliborzu. 3 maja 1986 r. został zatrzymany przez funkcjonariuszy SB i aresztowany na 48 godzin. Autor transparentów z napisem „Solidarność” oraz napisów i haseł na murach budynków w Ostrowcu Świętokrzyskim. Kolportował nielegalną prasę m.in. „Redutę” i „Solidarność”, ulotki, znaczki i książki na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego.

17. **Eugeniusz Paszko** w dniu 8 maja 1982 r. na terenie Jednostki Wojskowej 4359 w Kielcach rozpowszechniał nielegalne materiały za co został oskarżony i skazany na podstawie art. 270 § 1 kk na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 2 lat. Wyrokiem Sądu Warszawskiego Okręgu Wojskowego w Warszawie skazany na karę 1 roku pozbawienia wolności, warunkowo zawieszoną na okres 2 lat oraz obciążony opłatą sądową na rzecz Skarbu Państwa w wysokości 1800 złotych. Tymczasowo aresztowany w okresie od 19 czerwca 1982 r. do 9 lipca 1982 r. W 1982 roku zwolniony z zawodowej służby wojskowej, do której został przywrócony w 1990 r. Po częściowym uwzględnieniu rewizji nadzwyczajnej prokuratora w dniu 7 września 1982 r. zaskarżony wyrok zmieniono przez wymierzenie oskarżonemu na podstawie art. 75 § 1 kk 25000 złotych grzywny.
18. **Andrzej Pawlik** w latach 1976-1980 był współpracownikiem KOR, KSS KOR. Po wprowadzeniu stanu wojennego do 1989 roku kontynuował działalność w ramach zawieszonego związku NSZZ „Solidarność”. Zajmował się kolportażem nielegalnych wydawnictw m.in. „Komunikatów KOR”, „Robotnika”, „Bratniaka” w Lublinie i Kielcach oraz wydawanej przez ROPCiO „Opinii”. Organizował i uczestniczył w spotkaniach dyskusyjnych b. działaczy związku „Solidarność”. Współorganizował i prowadził działalność w nielegalnej grupie teatralnej przy klasztorze O.O. Cystersów w Jędrzejowie.
19. **Józef Płoskonka** od września 1980 r. działał w strukturach związku NSZZ „Solidarność”, był członkiem Komitetu Założycielskiego w WSP w Kielcach i wiceprzewodniczącym Komisji Zakładowej. Po wprowadzeniu stanu wojennego został internowany i osadzony w Ośrodku Odosobnienia w Kielcach w okresie od 13.12.1981 r. do 29.04.1982 r. Gromadził i kolportował wydawnictwa podziemne m.in. „Biuletyn Regionu Świętokrzyskiego „Tematy”, „Tygodnik Mazowsze” i „Tygodnik Wojenny”. W dniu 27 marca 1986 r. aresztowany i osadzony w Areszcie Śledczym w Kielcach za kolportaż nielegalnych wydawnictw. Dnia 29 marca 1986 r. Wydział II Karny Sądu Rejonowego w Kielcach skazał Józefa Płoskonkę na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności w zwieszeniu na 4 lata. W 1986 r. zwolniony z pracy w Wyższej Szkole Pedagogicznej (przywrócony w 1989). Z uwagi na prowadzoną działalność opozycyjną postanowieniem o zastrzeżeniu wyjazdu za granicę otrzymał dwukrotne zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych tj. w 1982 i 1986 r. W okresie od 1982 do 1985 r. prowadził działalność w Biskupim Komitecie Pomocy Potrzebującym w Kielcach. Organizował i uczestniczył w akcjach plakatowych i protestacyjnych na WSP. Udzielał pomocy materialnej strajkującym studentom. W latach 1983-1987 był pełnomocnikiem Regionu Świętokrzyskiego „Solidarność” w ramach Kieleckiego KOS. W 1989 r. został wiceprzewodniczącym KO „S” Regionu Świętokrzyskiego.
20. **Andrzej Rak** od 1980 do 1983 r. był aktywnym działaczem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w Fabryce Łożysk Tocznych „Iskra”

w Kielcach, członkiem Komitetu Zakładowego, a następnie Przewodniczącym NSZZ „Solidarność” Zarządu Oddziałowego Kielce. Był także inicjatorem, organizatorem i uczestnikiem strajków w 1980 r. w miejscu pracy. Z uwagi na aktywną działalność w NSZZ „Solidarność” został internowany w okresie od dnia 30 sierpnia 1982 r. do 28 września 1982 r.

21. **Tadeusz Relikowski** po wprowadzeniu stanu wojennego do 1989 roku prowadził działalność w podziemnych strukturach NSZZ „Solidarność”. Zajmował się kolportażem ulotek i biuletynów związkowych w miejscu pracy. Organizował i uczestniczył w akcjach plakatowania w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz w marszach protestacyjnych i Mszach Św. za Ojczyznę. W okresie od czerwca do września 1983 r. współorganizował i prowadził działalność w związku „Kasa Koleżeńska” na terenie Huty im. M. Nowotki w Ostrowcu Świętokrzyskim.
22. **Maria Rutkowska** była aktywnym działaczem związku NSZZ „Solidarność” w okresie od 1980 do 1989 r. Po wprowadzeniu stanu wojennego kontynuowała działalność w podziemnych strukturach związku „Solidarność”. W 1983 r. z inicjatywy Marii Rutkowskiej powstała nieformalna grupa zrzeszająca b. działaczy związku z terenu Kielc. Gromadziła nielegalne biuletyny m.in. „BIS”, „Głos Wolny”, „KOS” i ulotki, które rozpowszechniała na terenie Kielc. Organizowała pomoc dla represjonowanych działaczy NSZZ „Solidarność” oraz ich rodzin. Uczestniczyła w nielegalnych manifestacjach oraz uroczystościach patriotycznych. W dniu 27 czerwca 1988 r. została ukarana przez Kolegium do Spraw Wykroczeń przy Prezydencie Miasta Kielc karą grzywny w wysokości 45 tysięcy złotych oraz została obciążona kosztami postępowania za zorganizowanie na terenie Kościoła pod wezwaniem Św. Wojciech w Kielcach nielegalnej zbiórki pieniędzy na rzecz strajkujących oraz członków ich rodzin.
23. **Stanisław Serwicki** od 1980 r. do 1989 r. prowadził działalność w związku NSZZ „Solidarność” w Wydziale Odlewni Staliwa Zakładu Hutniczo-Przetwórczego Huty im. M. Nowotki w Ostrowcu Świętokrzyskim. W dniach 13-14 grudnia 1981 r. uczestniczył w strajku w Hucie. Od 1983 r. działał w podziemnych strukturach związku. Organizował zbiórki pieniężne, zajmował się wypłacaniem świadczeń statutowych i zapomóg. Kolportował prasę podziemną oraz organizował Pielgrzymki Ludzi Pracy do Częstochowy.
24. **Maria Skowronek** była działaczem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”. Internowana i osadzona w Ośrodku Internowania dla Kobiet w Gołdapii w okresie od dnia 19 maja 1982 r. do dnia 7 lipca 1982 r.
25. **Marek Skuza** był jednym z organizatorów związku NSZZ „Solidarność” w Fabryce Łożysk Tocznych „Iskra” w Kielcach, członkiem Komisji Zakładowej. Uczestnik akcji strajkowych organizowanych przez Komisję Zakładową NSZZ „Solidarność” przy FŁT „Iskra”. Zaangażowany w działalność Regionalnego Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania. Autor artykułów publikowanych na łamach Biuletynu Informacyjnego Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w FŁT „Iskra” w Kielcach, w których krytycznie wypowiadał się na temat ZSRR oraz funkcjonowania mediów w kraju. Internowany

i osadzony w Ośrodku Odosobnienia w Kielcach w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 8 marca 1982 r.

- 26. Jan Szparaga** był współzałożycielem związku NSZZ „Solidarność” w Hucie im. Marcelego Nowotki w Ostrowcu Świętokrzyskim, członkiem Tymczasowej Komisji Zakładowej. Po wprowadzeniu stanu wojennego uczestniczył w strajku hutników. Od 1983 do 1988 roku prowadził działalność w zawieszonym związku NSZZ „Solidarność”. Zajmował się rozpowszechnianiem nielegalnych wydawnictw na terenie huty oraz w miejscu zamieszkania. Uczestniczył w Mszach Św. za Ojczyznę w kościele pod wezwaniem św. Michała. W 1989 r. został członkiem Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” Huty Ostrowiec.
- 27. Lucjan Wysocki** od 1980 do 1989 r. był zaangażowany w działalność związku NSZZ „Solidarność”. Organizował i uczestniczył w akcjach protestacyjnych i strajkach. Podczas jednego z nich doszło do rozbicia strażników bankowych. Po wprowadzeniu stanu wojennego kontynuował działalność w podziemnych strukturach „Solidarności” m.in. zajmował się udzielaniem pomocy internowanym i członkom ich rodzin. Organizował i uczestniczył w Mszach Św. za Ojczyznę oraz w Pielgrzymkach Ludzi Pracy do Częstochowy. Kolportował nielegalne wydawnictwa, uczestniczył w akcjach ulotkowych. W 1989 r. zaangażowany w działalność Komitetu Obywatelskiego.
- 28. Jan Zyzik** po wprowadzeniu stanu wojennego do 1983 roku prowadził działalność w ramach zawieszonego związku NSZZ „Solidarność”. W dniu 1 maja 1983 roku współorganizował i uczestniczył w kontrapochodzie w Kielcach. Dnia 3 maja 1983 r. został zatrzymany, a 5 maja 1983 r. prokurator zastosował wobec Jana Zyzika areszt tymczasowy na okres 2 miesięcy. 1 lipca 1983 r. przedłużono areszt tymczasowy do dnia 3 sierpnia 1983 r., natomiast 7 lipca 1983 r. uchylono areszt tymczasowy wobec Jana Zyzika. 28 lipca 1983 r. na mocy ustawy o amnestii z dnia 21.07.1983 r. prowadzone postępowanie karne zostało umorzone.

Pośmiertnie:

1. Marian Kulecki w okresie od lipca 1984 roku do czerwca 1987 roku gromadził i rozpowszechniał na terenie Skarżyska-Kamienna i Radomia nielegalne pisma m.in. „CDA”, „WiS”, „Ufo” i „Recz Sumienia”. W dniu 22.06.1987 roku został skazany na karę grzywny w wysokości 50000 złotych z zamianą na 50 dni aresztu, utratę nielegalnych wydawnictw oraz został obciążony kosztami postępowania. Dnia 29.07.1987 roku Kolegium ds. Wykroczeń przy Wojewodzie Kieleckim uchyliło orzeczenie I instancji i orzekło w stosunku do Mariana Kuleckiego karę grzywny w wysokości 50000 złotych oraz utratę nielegalnych wydawnictw bez orzekania zastępczej kary pozbawienia wolności.

2. Henryk Eugeniusz Zarzycki był członkiem Zarządu Zakładowego NSZZ „Solidarność” Zakładów Metalowych „Predom-Mesko” w Skarżysko-Kamienna. W 1980 r. został przewodniczącym Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” Zakładu Energetycznego ZM „Predom-Mesko”. Internowany od 14.12.1981 r. do 09.06.1982 r. Po zwolnieniu z internowania uczestniczył w spotkaniach b. członków NSZZ „Solidarność”. W latach 1981-1985 brał udział w spotkaniach z b. działaczami związku „Solidarność”. Inicjator

akcji strajkowych w Zakładzie Energetycznym Zakładów Metalowych „Mesko” w Skarżysko-Kamienna. Kolporter nielegalnych materiałów na terenie zakładu.